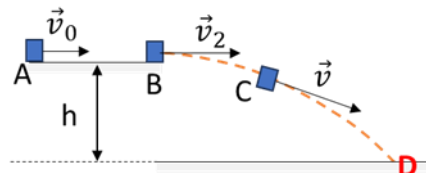

I Tétel

(10 pont)

Kinematika

Egy test, egy vízszintes irányú és időben lineárisan növekvő erő és a súlyerő hatása ($g = 10 \text{ m/s}^2$) alatt mozog az A és D pontok között. A test kezdetben egy, a talajtól $h = 80 \text{ m}$ magasságban található vízszintes AB magaslattal A pontjában található, és a $t_0 = 0 \text{ s}$ időpillanatban, sebessége $v_0 = 1 \text{ m/s}$ gyorsulása pedig $a_0 = 2 \text{ m/s}^2$.

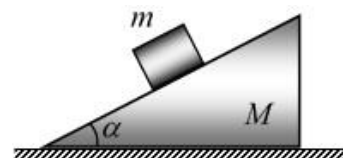
- Határozzátok meg a test B pontbeli sebességét, a mozgás $t_2 = 4$ secundumában, a $t_1 = 1 \text{ s}$ a test gyorsulása $a_1 = 3 \text{ m/s}^2$;
  - Vezessétek le a sebesség időtől $v = v(t)$ való függését a $t \in [t_0; t_2]$ s időintervallumban és ábrázoljátok grafikusán is azt
  - Becsüljétek meg a test AB szakaszon való mozgásának a $t \in [0; 4]$ s időintervallum első és utolsó másodperce alatt befutott távolságát
- A B pontban az AB szakasz véget ér, a test pedig v_2 , vízszintes sebességgel az ábra szerinti módon elhagyja azt.
- Határozzátok meg a test pályájának görbületi sugarát a C pontban, az AB magaslattól való elválás utáni $\tau = 1 \text{ s}$ időpillanatban (a pálya görbületi sugara egy pontban, annak a körcikknek a sugara, amely legteljesebben érinti a pályát az adott pont szomszédságában)
  - Határozzátok meg a sebesség és a gyorsulás vektorai által bezárt, D pontbeli szöget

II Tétel

(10 pont)

Mozgó testek rendszere

Az ábrán látható mechanikai rendszer egy M tömegű, vízszintes talajon súrlódásmentesen mozgó prizmából, és egy m tömegű tömbből áll, amely szintén súrlódásmentesen mozoghat a prizma hossza mentén. A prizma hossza a vízszintessel α szöget zár be.

Kezdetben a rendszert nyugalomban tartják, majd elengedve azt, a testek mozogni kezdenek.

Az m , M , α és a gravitációs gyorsulás g értéke, ismertnek vehető.

- Írjátok fel a matematikai kifejezését annak az erőnek, amellyel a tömb a prizmára hat
- Írjátok fel a tömb, prizmahoz viszonyított a_1 gyorsulásának matematikai kifejezését
- A fenti pontok eredményei alapján elemezzétek a testek mozgását, figyelembe véve, hogy $M \gg m$. (a prizma tömege sokkal nagyobb a tömb tömegénél)

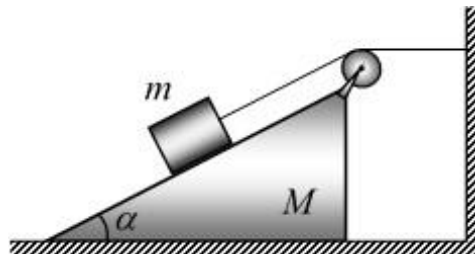
- Mindhárom az 1, 2, és 3-as tételt külön lapra kell megoldani és ezeket titkosítani kell.
- Egy tételen belül a követelményeket tetszőleges sorrendben lehet megoldani.
- Munkaidő 3 óra a tételek kiosztásának pillanatától.
- A diákok használhatnak nem programozható zsebszámológépet.
- Minden tételt 1-től 10-ig osztályoznak. A végső pontszámot ezek összege jelenti.

A nyugalomban tartott rendszer m tömegű tömbjét egy ideális csiga segítségével egy merev, mozdulatlan falhoz rögzítjük, az ábrán látható módon.

A rögzítés után a rendszert szabadon hagyjuk. Feltételezzük, hogy a súrlódás elhanyagolható és mozgása közben a rendszer nem éri el a függőleges falat.

d) Határozzátok meg a tömb a , és a prizma A , vízszintes talajhoz viszonyított gyorsulásának matematikai kifejezését

e) Határozzátok meg, annak a felületre merőlegesen ható erőnek a matematikai kifejezését, amivel a talaj a prizmát tartja

III Tétel

(10 pont)

Csúszó súrlódás

Ingrid és Miklós, két IX-es diák, meg szeretné határozni a frissen felújított fizika labor parkettjének súrlódási együtthatóját.

Ehhez, lejtőt készítenek egy felhasználatlan parketlécből, a lejtőre pedig egy téglatest alakú, a parketléc anyagából készült, dobozt helyeznek. Az így kapott lejtő csúcsára egy csigát erősítenek, és egy olyan eszközt is társítanak, amellyel a lejtő magasságát, ezáltal szögét is, változtatni tudják.

(az ábrán látható módon)

A dobozka egyik végéhez kötött szálát átvezetik a csigán, a szál másik végéhez pedig egy tálcát rögzítenek, amelyre ismert tömegű, kis méretű testeket helyeznek, amelyek mozgásba hozzák a rendszert.

A doboz C_1 és C_2 pontok közötti mozgását az O akadály szabályozza.

Az idő méréséhez a diákok lefilmezik a dobozka mozgását egy olyan mobiltelefonnal, amely másodpercenként 30 képet rögzít. Egy videoszerkesztővel megvágják a klippeket úgy, hogy a felvételen csak a C_1 és C_2 pontok közötti mozgás legyen látható.

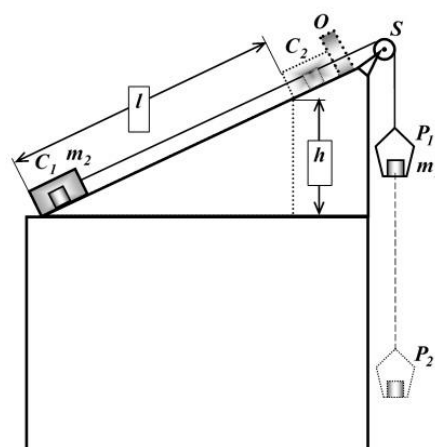
A diákok több kísérletet végeznek az alábbi módokon:

1. Kísérlet

A parketléc kezdetben vízszintes helyzetben van és a kis tömegű testek száma a doboz és a tálca között úgy változik, hogy az összegük végig állandó marad.

Minden lépésnél a dobozból egy Δm tömegű kis test, átkerül a tálcára.

A kísérlet eredményei a táblázatban láthatók:

1. Mindhárom az 1, 2, és 3-as tételt külön lapra kell megoldani és ezeket titkosítani kell.
2. Egy tételen belül a követelményeket tetszőleges sorrendben lehet megoldani.
3. Munkaidő 3 óra a tételek kiosztásának pillanatától.
4. A diákok használhatnak nem programozható zsebszámológépet.
5. Minden tételt 1-től 10-ig osztályoznak. A végső pontszámot ezek összege jelenti.

Olimpiada de Fizică

Etapă județeană/a sectoarelor municipiului București

2 martie 2024

pagina 3 din 4

 $(m_{01} = 100\text{ g}, m_{02} = 700\text{ g}, \Delta m = 20\text{ g}, h_0 = 0\text{ m}$ és $l = 1,000 \pm 0,001\text{ m})$

<i>lépések száma</i>	0	1	2	3	4	5
$m_1 [\text{g}]$	100	120	140	160	180	200
$m_2 [\text{g}]$	700	680	660	640	620	600
<i>kép szám</i>	96	62	49	42	37	34

2. Kísérlet

A dobozban és a tálcán levő tömeg nem változik, de a lejtő magassága minden lépésnél $\Delta h = 4\text{ cm}$ -rel növekszik a kezdeti $h_0 = 0\text{ m}$ -től addig a magasságig, amelynél a dobozka még fel tud jutni a C₁ pontból a C₂ pontba.

Ebben az esetben az alábbi eredmények születtek.

 $(m_1 = 200\text{ g}, m_2 = 600\text{ g}, \Delta h = 0,040 \pm 0,001\text{ m}$ și $l = 1,000 \pm 0,001\text{ m})$

<i>lépések száma</i>	0	1	2	3	4	5
$h [\text{m}]$	0,000	0,040	0,080	0,120	0,160	0,200
<i>kép szám</i>	34	38	43	51	67	125

Feladatok

a) Határozzátok meg mindkét esetben a rendszer gyorsulását, felhasználva a táblázatok adatait és ábrázoljátok grafikusan a gyorsulást a változó adatok függvényében.

b) Határozzátok meg, melyik kísérletben változik lineárisan a gyorsulás a használt paraméter függvényében. Magyarázzátok a választ.

c) Az első kísérlet adatait használva, határozzátok meg a gravitációs állandó és a doboz-lejtő közötti csúszó súrlódási együttható értékét.

Subiectele au fost propuse de:

prof. Constantin GAVRILĂ, Colegiul Național "Sfântul Sava" București

prof. Florin BUTUȘINĂ, Colegiul Național "Simion Bărnuțiu" Șimleu Silvaniei

prof. dr. Daniel LAZĂR, Colegiul Național "Iancu de Hunedoara" Hunedoara

prof. dr. Leonaș DUMITRAȘCU, Liceul Teoretic "Mihail Kogălniceanu" Vaslui

1. Mindhárom az 1, 2, és 3-as tételt külön lapra kell megoldani és ezeket titkosítani kell.
2. Egy tételen belül a követelményeket tetszőleges sorrendben lehet megoldani.
3. Munkaidő 3 óra a tételek kiosztásának pillanatától.
4. A diákok használhatnak nem programozható zsebszámológépet.
5. Minden tételt 1-től 10-ig osztályoznak. A végső pontszámot ezek összege jelenti.

IX

Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București

Ne írd rá a neved a lapra.

2 martie 2024

A lapot a dolgozatodhoz csatolják.

pagina 4 din 4

VÁLASZLAP
III. TÉTEL – IX. OSZTÁLY

This image shows a full page of blank graph paper. The grid consists of small, equal-sized squares formed by thin black lines. There are no margins, text, or other markings on the page.

1. Mindhárom az 1, 2, és 3-as tételt külön lapra kell megoldani és ezeket titkosítani kell.
2. Egy tételen belül a követelményeket tetszőleges sorrendben lehet megoldani.
3. Munkaidő 3 óra a tételek kiosztásának pillanatától.
4. A diákok használhatnak nem programozható zsebszámológépet.
5. Minden tételt 1-től 10-ig osztályoznak. A végső pontszámot ezek összege jelenti.